

1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 20.4.1982 Sayı : 17670)

Kanun No.
2654

Kabul Tarihi :
14 . 4 . 1982

MADDE 1. — 1479 sayılı Kanunun 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Kurum avukatının bulunmadığı yerlerde ve zamanlarda bunlara ait görevlerin yerine getirilmesinde; Genel Müdür, icra ve yargı mercileri nezdindeki temsil yetkisini Kurumun o yerdeki en yüksek amirine devredebilir.

MADDE 2. — 1479 sayılı Kanunun 2229 sayılı Kanunla değişik 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yönetim Kurulunun Teşekkülü :

Madde 8. — Yönetim Kurulu bir karar organı olup Kurumun en yüksek yönetim ve karar yetkisini, sorumluluğunu taşır.

Yönetim Kurulu bir başkan ile 4 üyeden teşekkül eder. Genel Müdür Yönetim Kurulunun başkanıdır. Bir üye Sosyal Güvenlik Bakanının, bir üye Maliye Bakanının önerisi üzerine müşterek kararla atanır. Sigortalıları temsil edecek iki üye, bağlı buldukları en yüksek meslek kuruluşlarınca gösterilecek ikişer aday arasından Genel Kurulca seçilir.

Müşterek kararla atanacak üyelere Genel Müdür ve yardımcılarının haiz olması gereken şartlar aranır.

Sigortalılar arasından Yönetim Kuruluna seçilen üyenin sigortalılık niteliğinin kalkması halinde Yönetim Kurulu üyeliği ancak seçildiği devre sonuna kadar devam eder.

Sigortalıları temsil eden asıl üyeliklerin boşalması halinde, en çok oy almış olandan başlamak üzere yedek üyeler sırasıyla Yönetim Kuruluna katılmak üzere göreve çağılır.

Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Süresi biten üyeler tekrar atanabilir veya seçilebilirler. Atama ve seçim dönemi içerisinde herhangi bir nedenle Yönetim Kurulu üyeliği sona erenlerin yerleri aynı usulle yenileri atanmak veya seçilmiş bulunan yedekler getirilmek suretiyle doldurulur. Bu şekilde göreve gelenler yerini aldıkları üyenin görev süresini tamamlarlar.

MADDE 3. — 1479 sayılı Kanunun 2229 sayılı Kanunla değişik 9 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Toplantı ve Karar Sayısı :

Madde 9. — Yönetim Kurulu en az üç üye ile toplanır. Kararlar toplantıya katılan üyelerin çoğunluğu ile alınır.

MADDE 4. — 1479 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu maddenin (a) fıkrasında yazılı bulunan üyelerin görev süreleri üç yıl olup yeniden seçilebilirler. Üyelik niteliğini yitirenlerin Genel Kurul üyeliği kalkar ve yedekleri asıllarının görev sürelerini tamamlar.

MADDE 5. — 1479 sayılı Kanunun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Genel Kurulun Toplanma Zamanı ve Toplantı Nisabı :

Madde 12. — Genel Kurul üç yılda bir en geç Mayıs ayı sonuna kadar Sosyal Güvenlik Bakanının çağırması üzerine toplanır. Sosyal Güvenlik Bakanı gerekli görürse Kurulu olağanüstü toplantılara çağırabilir. Toplantı için yeter sayı, üye tam sayısının salt çoğunluğudur.

MADDE 6. — 1479 sayılı Kanunun 2229 sayılı Kanunla değişik 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kanunun Amacı, Sigortalı Sayılanlar ve Sayılmayanlar :

Madde 24. — Aşağıda sayılan sigortalılar hakkında malulük, yaşlılık ve ölüm hallerinde bu Kanunda yazılı şartlarla sosyal sigorta yardımları sağlanır.

I - Sigortalı Sayılanlar :

Kanunla ve kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulu sosyal güvenlik kuruluşları kapsamı dışında kalan ve herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olm kszın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan;

a) Esnaf ve sanatkârlar, tüccar, sanayici ve borsa ajan ve acenteleri, mimar ve mühendisler, sigorta prodüktörleri ve eksperleri, eczacılar, tabibler, veterinerler, gümrük komisyoncuları gibi ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı dolayısıyla gerçek veya götürü usulde gelir vergisi mükellefi olanlar,

b) Kolektif şirketlerin ortakları,

c) Adî komandit şirketlerin komandite ve komanditer ortakları,

d) Limited şirketlerin ortakları,

e) Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları,

f) Donatma işirakleri ortakları,

g) Anonim şirketlerin kurucu ortakları ile yönetim kurulu üyesi olan ortakları,

h) Kendi adına ve hesabına bağımsız olarak çalışmakla beraber gelir vergisinden muaf olanlardan kanunla kurulu meslek kuruluşlarına usulüne uygun olarak kayıtlı olanlar,

Bu Kanuna göre sigortalı sayılırlar.

II - Sigortalı Sayılmayanlar :

Bu Kanunun uygulanmasında;

a) 18 yaşını doldurmamış olanlar,

b) Yabancı uyruklular,

c) Kanunla veya kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına prim veya kesenek ödeyenlerle bu tür kuruluşlardan malulük veya yaşlılık aylığı ile daimî tam işgöremezlik geliri almakta olanlar, aylık veya gelir bağlanması için talepte bulunmuş olanlar (Dul ve yetim aylığı veya Sosyal Sigortalar Kurumundan geçici veya sürekli kısmî işgöremezlik geliri alanlar hariç),

d) Tarım işi yapanlar (Tarım sanatlarına ait işleri yapanlar hariç),

Sigortalı sayılmazlar.

MADDE 7. — 1479 sayılı Kanunun 2229 sayılı Kanunla değişik 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalılığın Başlangıç ve Bitiş Tarihi :

Madde 25. — 24 üncü maddeye göre sigortalı sayılanlardan gelir vergisi mükellefi olanlar, mükellefiyetin başlangıç tarihinden, gelir vergisinden muaf olanlar da kanunla kurulu meslek kuruluşlarına kayıt oldukları tarihten itibaren kendiliğinden bu Kanuna göre sigortalı sayılırlar.

Bu suretle sigortalı olanların hak ve yükümlülükleri sigortalı sayıldıkları tarihte başlar.

24 üncü maddeye göre sigortalı sayılanlardan;

- a) Gelir vergisi mükellefi olanların, mükellefiyetlerini gerektiren faaliyetlerine son verdikleri,
- b) Gelir vergisinden muaf olanların, kanunla kurulu meslek kuruluşlarındaki üye kayıtlarının silindiği,
- c) T. C. Emekli Sandığına tabi olarak çalışmaya başlayanların, emekli keseneği kesilmeye başladığı,
- d) Şirketlerle ilgisi kalmayanların, çalışmalarına son verdikleri veya ilgilerinin kesildiği,
- e) İflasına karar verilmiş olan tasfiye halindeki özel işletmeler ile şirket ortaklarının, özel işletmenin veya şirketin mahkemece tasfiyesine karar verildiği,

Tarihten itibaren sigortalılıkları sona erer.

Bu Kanuna göre sigortalı sayılanlardan; bu sigortalılıklarının devamı süresince, aynı zamanda hizmet akdi ile çalışanların, Bağ - Kur sigortalılıkları devam eder. Bunlar kanunla ve kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulu diğer sosyal güvenlik kuruluşları kapsamına giremezler.

MADDE 8. — 1479 sayılı Kanunun 2229 sayılı Kanunla değişik 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yazılma :

Madde 26. — Sigortalı olmak hak ve yükümlülüğünden vazgeçilemez ve kaçınılamaz. Bu Kanuna göre sigortalı sayılanlar, sigortalı sayıldıkları tarihten itibaren en geç üç ay içinde Kuruma başvurarak kayıt ve tescillerini yaptırmak zorundadırlar.

I - Vergi daireleri ve kanunla kurulmuş meslek kuruluşları;

- a) Sigorta kapsamına giren mükellefleri veya üyelerini bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten,
- b) Sonradan mükellefiyeti tescil edilenleri veya üye kaydolunanları tescil ve kayıt tarihinden,
- c) Mükellefiyeti terkin edilen veya üyelik kaydı silinenleri ise bu tarihten,

İtibaren üç ay içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdürler. Ayrıca belediye, özel idare ve diğer kamu kuruluşları sigortalılığa esas olacak bilgileri Bağ - Kur'un isteği üzerine vermek zorundadırlar.

Bu Kanuna göre sigortalı sayılanlardan, sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren üç ay içinde Kuruma kayıt ve tescillerini yaptırmayanlar hakkında, Kurumca resen tescil işlemi yapılır.

II - Sigortalıların kayıt ve tescil veya resen tescil işlemlerinde;

- a) Gelir Vergisi mükellefi olanlar için vergi dairesi kayıtları,
- b) Gelir Vergisinden muaf olanlar için kanunla kurulu meslek kuruluşu kayıtları,
- c) Belediye, özel idare ve diğer kamu kuruluşlarının Bağ - Kur'un isteği üzerine vermek zorunda oldukları bilgiler,

Esas alınır.

Sözleşmelere, sosyal sigorta yardım ve yükümlerini azaltmak veya başkasına devretmek yolunda hükümler konulamaz.

Sigortalıların başvurma usulleri ile uymak zorunda oldukları esaslar ve tescille ilgili işlemler yönetmelikle düzenlenir. Bu yönetmeliğin bildirim ve giriş bildirgelerinin onaylanmasına ilişkin hükümleri hakkında İçişleri, Maliye ve Ticaret bakanlıklarının da görüşleri alınır.

MADDE 9. — 1479 sayılı Kanunun 2229 sayılı Kanunla değişik 51 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ancak, diğer sosyal güvenlik kanunlarına tabi işte çalıştıktan sonra Bağ - Kur kapsamına girenler, İş Kanununa göre tespit edilmiş ve tescil tarihinde geçerli asgari günlük ücretin aylık tutarının karşılığı olan basamaktan daha düşük basamak seçemezler.

MADDE 10. — 1479 sayılı Kanunun 2229 sayılı Kanunla değişik 70 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Şu kadar ki, zamanaşımı nedeniyle primi ödenmeyen süreler, sigortalılık süresinden sayılmaz ve bu süreler için herhangi bir sigorta yardımı yapılmaz.

MADDE 11. — 1479 sayılı Kanuna 2229 sayılı Kanunla ilave edilen ek geçici 4 üncü maddenin 3 üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yukarıdaki hükümler uyarınca borçlanılmış veya borçlanılacak süreler, bu fıkarda yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra; diğer sosyal güvenlik kanunlarına tabi bir işe ilk defa veya tekrar girerek tescil edilmiş olanların 5.1.1961 tarih ve 228 sayılı Kanun ile ek ve tadillerine göre birleştirilecek hizmetlerine dahil edilemez. Dikkate alınmayan sürelere ait borçlanma primleri; talep halinde sigortalı veya mirasçısına geri verilir.

MADDE 12. — 1479 sayılı Kanuna 2423 sayılı Kanunla ilave edilen ek geçici 9 uncu madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ek Geçici Madde 9. — Bu Kanuna göre bağlanmış ve bağlanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası aylıklarının hesabında 1.3.1982 tarihinden 31.12.1982 tarihine kadar aşağıdaki basamaklar esas tutulur.

Birinci Basamak	5 410
İkinci Basamak	5 470
Üçüncü Basamak	5 540
Dördüncü Basamak	5 710
Beşinci Basamak	6 380
Altıncı Basamak	7 310
Yedinci Basamak	8 640
Sekizinci Basamak	9 630
Dokuzuncu Basamak	10 800
Onuncu Basamak	12 420
Onbirinci Basamak	14 110
Onikinci Basamak	16 170

MADDE 13. — 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki ek geçici maddeler ilave edilmiştir.

Sigortalılık Niteliğini Kaybedenler Hakkında Yapılacak İşlemler :

EK GEÇİCİ MADDE 12. — 1.10.1972 tarihinden itibaren, kanunla kurulu meslek kuruluşlarına kayıtlı olmakla beraber; bu kuruluşların kayıtlarının geçersizliği sebebiyle Kurumca sigortalı sayılmayanlar, bu süreler içinde kendileri nam ve hesabına bağımsız çalışmaları sonucu gelir vergisi mükellefi iseler sigortalılıkları geçerli sayılır. Vergi mükellefi olmamaları halinde ise, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar Kuruma kayıt ve tescilli bulunulan süreler isteğe bağlı sigortalılık süresi olarak değerlendirilir.

Tescilini Yaptırmayanlar Hakkında Yapılacak İşlemler :

EK GEÇİCİ MADDE 13. — 1479 sayılı Kanun ve aynı Kanunda değişiklik yapan kanunlara göre sigortalılık niteliği taşıdıkları halde bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar kayıt ve tescilini yaptırmamış olanların her türlü hak ve mükellefiyetleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte başlar.

Ancak, bu Kanuna göre zorunlu sigortalı olarak kayıt ve tescilli bulunmak kaydı ile, 1.10.1972 tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar vergi dairelerine kayıtlı olarak kendi nam ve hesabına bağımsız çalıştıklarını belgeleyen sigortalılar belgeledikleri süreyi borçlanabilirler.

Borçlanma primleri sigortalının bulunduğu basamak üzerinden yürürlükteki prim tutarlarına göre hesaplanarak defaten veya bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren en geç iki yıl içinde ödenir. Bu süre içinde primi ödenmeyen borçlanma süreleri hizmetten sayılmaz.

Borçlanma talebi bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde Kuruma yazılı olarak yapılır ve bu süre içinde vergi dairelerince verilecek belgelerle tevsik edilir.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı mahkeme kararı ile tespit edildiği takdirde, gerek sigortalılar gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılır. Ayrıca Kurumun bu yüzden uğrayacağı zararlar % 50 fazlası ve kanunî faizi ile birlikte bunlardan tahsil edilir.

Eski Prim Borçlarının Gider Olarak Gösterilmesi :

EK GEÇİCİ MADDE 14. — 1479 sayılı Kanununun 2229 ve 2423 sayılı Kanunlarla değişik 49 uncu maddesine göre 1981 ve daha önceki yıllara ait olarak tahakkuk edip de ödenmemiş olan kesenek ve prim borçlarını 1982 yılı sonuna kadar kendiliğinden ödeyen sigortalılar ödedikleri bu kesenek ve primlerinin tamamını 1982 yılı gelir vergisi uygulamasında gider olarak gösterebilirler.

Kesenek ve prim borçları cebri icra yoluyla tahsil edilen sigortalılar bu madde hükmünden yararlanamazlar.

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihte Yönetim Kurulunun asıl ve yedek üyelerinin görevleri sona erer.

Ancak bunlardan sigortalıları temsil eden üyelerin görevleri ilk Genel Kurula kadar ve atanan üyelerin ise bu Kanuna göre atamalar yapıncaya kadar devam eder.

Yürürlük :

MADDE 14. — Bu Kanunun 12 nci maddesi 1 Mart 1982 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde; diğer maddeleri de yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 15. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Danışma Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
4	50	2
	70	512,521:532

I - Gerekçeli 102 S. Sayılı basmayazı Danışma Meclisinin 70 inci Birleşimine, 395 S. Sayılı basmayazı Millî Güvenlik Konseyinin 101 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Danışma Meclisi Mali İşler, İktisadi İşler, Sağlık ve Sosyal İşler; Millî Güvenlik Konseyi Sosyal Güvenlik İş ve İşçi İlişkileri komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : Danışma Meclisi 1/140, Millî Güvenlik Konseyi 1/365.